

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ АВІАЦІЙНОЇ ГАЛУЗІ

Робота присвячена особливостям професійної підготовки майбутніх перекладачів авіаційної галузі на лінгвістичному факультеті НАУ. Розглянуті особливості структури і змісту навчання практичному курсу англійської мови, можливості використання міждисциплінарних зв'язків при вивченні даного курсу.

This work is devoted to the peculiarities of the future aviation sphere translators' training at the faculty of linguistics (National Aviation University). The peculiarities of the structure and content of English language's course, the chances of using the subjects' connections during this course studying are considered.

Актуальність дослідження

На сьогодні професія перекладача є однією з таких, що користуються найбільшим попитом. В останні роки зріс обсяг повітряних перевезень, наша країна співробітничает з західними країнами в галузі авіації (Україна є членом ІКАО (Міжнародної організації цивільної авіації)). Все це вимагає наявності спеціалістів, які не лише знають мову, але й володіють певними знаннями з авіаційної термінології, базовими знаннями про історію авіації, основні компоненти повітряних суден, структуру і особливості функціонування аеропортів. Майбутні перекладачі авіаційної галузі покликані стати такими спеціалістами. Для даного дослідження принциповим є наступне положення: процес підготовки майбутніх перекладачів авіаційної галузі потребує узгодження навчальних та робочих програм з різних навчальних дисциплін, використання міждисциплінарних зв'язків з метою створення навчального курсу, який органічно поєднував би у собі лінгвістичну освіту, практичну та психологічну підготовку.

Проблемні та невирішені питання

На сьогоднішній день наявне недостатнє використання міждисциплінарних зв'язків при підготовці майбутніх спеціалістів – перекладачів авіаційної галузі. В сучасній системі формування у студентів професійних якостей, пізнавальних інтересів та навичок самоосвіти не існує наукових методів досліджень впровадження у навчання інтегративних фахових дисциплін (на базі інтегративного курсу «Практичний курс англійської мови»), що якісно впливають на навчання у вищому навчальному закладі.

Розробленість теми

Серед педагогічних досліджень, присвячених питанню зв'язків між навчальними дисциплінами слід виділити ті, що розкривають сутність та види міжпредметних зв'язків (М.Лошкар'єв), роль міжпредметних зв'язків у навчальному процесі

та формуванні пізнавального інтересу учнів (В.Максимова), функції міжпредметних зв'язків у навчально-пізнавальній роботі середнього профтехучилища (В.Паламарчук, Н.Розенберг, Н.Талалуєва), удосконалення професійної підготовки вчителя математики на основі міжпредметних зв'язків (В.Моторіна), засоби, методи, форми використання міжпредметних зв'язків у процесі формування педагогічної майстерності (О.Музальов), можливості створення графічних задач міжпредметного змісту в курсі алгебри і начало аналізу (С.Параскевич), педагогічні умови ефективного використання міжпредметних зв'язків у початкових класах на прикладі вивчення математики, природознавства, трудового навчання (С.Тадіян), підготовки майбутнього вчителя до реалізації міжпредметних зв'язків на уроках математики в початкових класах (І.Шевчук).

Аналіз науково-педагогічної літератури, присвяченої проблемі міжпредметних зв'язків у навчально-виховній роботі середньої і вищої школи дозволяє констатувати, що досліджень, які б давали вичерпну відповідь щодо змісту міжпредметних зв'язків у процесі професійної підготовки майбутніх перекладачів авіаційної сфери не існує. Це зумовлює необхідність предметного вивчення цього питання на теоретико-методологічному рівні.

Основна частина

Інтеграція має різні ступені. Найнижчий рівень – це елементи інших дисциплін у загальному курсі, середній – частково змішаний курс, вищий, максимальний ступінь інтеграції, наближається до програми мовного заглиблення, якщо мова йде про інтеграцію з англійською. Мета інтегрованих курсів – вирішення низки універсальних питань з інших предметів, а також зростання загальноінтелектуального, мовного розвитку студентів. Інтеграція значно збільшує загальний обсяг знань з іноземної мови, котрий базується на усвідомленні й обробці різноманітних матеріалів. За допомогою логічного аналізу підкреслюються

вузлові моменти і головні принципи, які забезпечують розуміння іноземної мови в цілому. Тільки систематизовані знання, отримані й засвоєні шляхом практичного переопрацювання, мають категорію універсальності і можуть імплантуватися на інші іноземні мови. Вивчення іноземної мови як цілісної системи забезпечує розуміння її природи, яка полягає в кодуванні «зв'язків усього з усім» [2].

Намічено відхід від вивчення мови задля мови, вона має вивчатися у контексті мультисистемного використання. Відомо, що в школах із поглибленим вивченням іноземної мови від учнів першого класу вимагається вживання у мовленні дієслова у його загальних часових формах, тоді як у курсі рідної мови дієслово як мовна категорія вивчається набагато пізніше. Порівняльно-співставляюче вивчення лексичних і граматичних форм сприяло б більш глибокому оволодінню мовами, розвитку мовної здогадки, формуванню аналітичного типу мислення. У рамках подібного курсу можливо було б зменшити чи навіть уникнути дублювання аналізу граматичних форм і створити фундамент для мультилінгвізму [3]. Також слід відмітити тяжіння як зарубіжної, так і вітчизняної освіти до групових форм навчання, взаємо навчання учнів, самостійного навчання – щоб орієнтуватися у сучасному суспільстві, необхідно мати навички здобуття й аналізу інформації, комунікативні навички, вміння вирішувати проблему спільними зусиллями [4].

Інтегрований курс може накладатися на навчання у будь-якому віці, паралельно, епізодично. Іноземна мова тільки виграє за рахунок того, що розгалужується сфера її застосування. Будь-який інтеграційний курс можна розглядати як відповідну одну з наведених положень структури:

- відносно самостійний курс для використання у класах із поглибленим вивченням іноземної мови (повний обсяг матеріалу, програма мовного заглиблення);
- надбудову до курсу загальноосвітньої школи, його подальший розвиток і заглиблення;
- курс, передуючий повній програмі мовного заглиблення з екології, біології, географії;
- факультативний курс;
- поглиблене вивчення дисципліни фахового напрямку (профорієнтаційний курс) у спеціалізованих класах;
- блочно-додатковий курс [1].

Результатами реалізації інтегрованих курсів, слід, таким чином, вважати:

1. Таке навчання зорієнтовано на гармонійний розвиток учнів, який досягається за рахунок об'єднання виховних, освітніх, розвиваючих можливостей різних дисциплін.

2. Навчання іноземної мови у складі інтегрованого курсу допомагає формуванню більш цілісної картини світу, в якому іноземна мова виконує свою специфічну функцію – є засобом пізнання й поштовхом до діяльності, аналізу й узагальнення.

3. Змістовний план навчання іноземної мови збагачується за рахунок розгалуження кола предметних знань, які використовуються в інтегрованих курсах.

4. Засобами іноземної мови учні здобувають і збагачують знання з тієї дисципліни, з якою іноземна мова інтегрується.

Щодо підготовки майбутніх перекладачів авіаційної галузі, то існує ряд дисциплін («Вступ до галузевого перекладу» (II курс), «Практика письмового перекладу з англійської мови галузевої літератури» (III-IV курси), «Практика усного перекладу з англійської мови галузевої літератури» (IV курс), «Практичний курс англійської мови» (I-IV курс), «Практика перекладу англійської авіаційної термінології» (IV курс), навчальні програми яких ніяк не узгоджені між собою. Але за умов невеликої кількості (особливо на старших курсах) аудиторних занять і великого обсягу матеріалу, який необхідно засвоїти, було б доцільно побудувати робочі програми вищезгаданих дисциплін таким чином, щоб знання, отримані при вивченні однієї дисципліни, поглиблювалися і закріплювалися при вивченні іншої. Найбільш перспективною для вирішення такої задачі нам здається дисципліна «Практичний курс англійської мови». Тут існують широкі можливості для введення у робочу програму навчальних тем, що перекликаються з темами, що вивчаються у предметах циклу професійно-орієнтованих дисциплін.

Взагалі, вивчення іноземної мови передбачає володіння термінологічною та загальномовною лексикою, набуття навичок читання та усного і письмового перекладу оригінальних науково-технічних текстів, вміння розуміти іноземну мову як при безпосередньому спілкуванні так і у фонозапису, вести бесіду, та робити повідомлення з фаху та з суспільно-політичної тематики в межах тем, зазначених програмою. Безумовно, для майбутніх перекладачів цей предмет є одним із основних. Студенту необхідно для початку засвоїти основи, тобто «Практичний курс англійської мови», який дає змогу вивчити фонетику, граматику, лексику англійської мови, але, на жаль, для отримання вмінь, необхідних майбутньому перекладачеві, цього недостатньо. Отже, жодна з програм не є універсальною, і підготовка перекладачів авіаційної галузі можлива лише за умови гармонійного поєднання знань з різних навчальних дисциплін.

Висновки

Таким чином, ми стверджуємо, що процес підготовки майбутніх перекладачів авіаційної галузі потребує узгодження навчальних та робочих програм з різних навчальних дисциплін, використання міждисциплінарних зв'язків з метою створення навчального курсу, який органічно поєднував би у собі лінгвістичну освіту, практичну та психологічну підготовку.

Але слід зауважити, що створення такого курсу вимагає співпраці викладачів які викладають на різних курсах, а інколи і на різних кафедрах. Необхідно порівняти і узгодити необхідні зміни до робочих програм різних дисциплін. Поєднання практичного курсу англійської мови з курсами перекладу галузевої літератури і перекладу англійської авіаційної термінології може сприяти виходу на якісно новий рівень подачі знань з іноземної мови і перекладу.

Література

1. *Зеня Л. Я.* О разработке интегрированного курса для углубленного изучения иностранного языка / Л. Я. Зеня // ИЯШ. – 1991. – №2. – С. 38 – 48.
 2. *Стиркіна Ю. С.* Культурологічний підхід до викладання іноземної мови / Ю. С. Стиркіна // Вісник ПДПУ ім. В. Г. Короленка: зб. наук. праць. – Полтава: ПДПУ. – 2000. – С. 153 – 167.
 3. *Шепель Е. Н.* Интегрированные учебные программы и обучение иностранному языку / Е. Н. Шепель // ИЯШ. – 1990. – №1. – С. 14.
- Scarcella R.* The tapestry of the language learning: the individual in the communicative classroom / R. Scarcella, R. Oxford. – Boston: Wadsworth Publishing CO., 1992. – 224 p.

